

Становище

на проф. дпн Галя Михайлова Христозова,
Бургаски свободен университет, Център по хуманитарни науки,
Програмен съвет по Педагогика
член на научно жури, заповед ЛС - 54/22.02.2017 г.

Конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“
Област на висше образование: 1. Педагогически науки
Професионално направление: 1.3. Методика на обучението по ... (Методика на
обучението по математика в началните класове
Център по хуманитарни науки, Програмен съвет по Педагогика
Конкурсът е обявен от Бургаския свободен университет
в Държавен вестник”, бр. 1 от 03.01.2017 г.

1. Данни за конкурса

В конкурса участва само един кандидат – **доц. д-р Евелина Димитрова Динева**. По смисъла на чл. 29 от ЗРАСРБ тя има право да участва в конкурса за професор, тъй като е доцент по Методика на обучението по математика в началните класове – шифър 05.07.03. от 1997 година. Кандидатът отговаря и на изискванията на Правилника на Бургаския свободен университет за заемане на длъжността „професор”. Процедурата е спазена.

2. Данни за кандидата

Евелина Динева е „доктор” по педагогика, шифър 05.07.03 от 1995 г. Защитила е докторска дисертация на тема „Занимателните елементи в обучението по математика в началните класове (трети клас)“.

Трудовият ѝ стаж е многолик, но е изключително в сферата на педагогиката. Първоначално работи като учител по математика, в периода 1981-2000 г. доц. д-р Евелина Динева последователно е преподавател, гл. асистент, доцент в Учителския институт „Христо Ботев“, гр. Бургас. През 1995 г. ВАК присъжда на Е. Динева научната степен „Кандидат на педагогическите науки“, а през 1997 г. получава научното звание „Доцент“.

В Бургаския свободен университет доц. д-р Евелина Динева започва работа през 2000 г. като доцент по Методика на обучението по ... (Методика на обучението по математика в началните класове) и зам.-декан на Центъра по хуманитарни науки.

В периода 2004-2014 г. доц. д-р Евелина Динева е декан на Центъра по хуманитарни науки при БСУ.

В настоящия момент тя е зам.-ректор по УД и акредитацията на БСУ.

Опитът и стажът ѝ в сферата на образованието в продължение на повече от 35 години и в научен аспект, и в преподавателски, и в административен е последователен, логичен и възходящ. Това разнообразие формира и всички онези качества и компетентности, които Евелина Динева притежава и които предопределят кандидатурата ѝ за обявения конкурс.

3. Описание на научните трудове на кандидата

Научните трудове на доц. д-р Евелина Динева са достатъчни като брой, научни жанрове, проблематика и приноси за заемане на академичната длъжност „професор”. Тя представя общо 56 (петдесет и шест публикации), от които 45 (четиридесет и пет) са самостоятелни и 11 (единадесет) в съавторство.

Самостоятелните публикации са общо 45, от които 3 монографии, 2 студии, 23 статии, 14 учебни помагала за ученици, 3 доклада).

В съавторство са 11 публикации, от които 2 учебни помагала за учители и студенти, 2 учебника по математика за ученици, 1 учебна тетрадка – първа и втора част, 3 статии и 3 доклада.

С равностоен научен принос, признат в декларации от съавторите, са 2 статии и 5 доклада.

Всички публикации са по темата на обявения конкурс и са публикувани след получаване на академичната длъжност „доцент”.

Статиите са публикувани в специализирани педагогически издания у нас. Те са вследствие на последователни интереси в различни сфери на методиката и педагогиката, публикувани са регулярно, отразяват широтата на интересите на кандидата.

Доц. д-р Е. Динева има научни интереси в няколко направления от Методиката на обучение по математика в началните класове:

1. Групово-съревнователна организация на обучението по математика в началните класове - трудове 1 и 2.

2. Диагностика и развитие на математическите способности на учениците – трудове 3, 5, 6, 7, 13,14,15, 28.

3. Методика за решаване на текстови задачи в началните класове – трудове 4, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 17.

4. Самостоятелна работа в обучението – 44, 46, 49, 51.

4. Методика на обучението по математика в началните класове – трудове 11, 34, 35.

5. Учебници и учебни помагала за ученици - 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 47, 48, 50, 52, 53, 54, 55, 56.

6. Информационни и комуникационни технологии в обучението – трудове 22, 24, 25, 30, 36, 37.

7. Педагогика на обучението във висшето училище – трудове 19, 20, 23, 26, 27, 29, 32, 33.

Най-значимият труд, посветен и написан специално за конкурса, е монографията **„За математическите способности на учениците от началните класове – диагностика и възможности за развитие”**. Трудът е в резултат на дългогодишни проучвания и наблюдения на обучението по математика в началните класове. Диференцирано е развитието на математическите способности на отделни групи – чрез решаване на аритметични задачи, чрез решаване на текстови задачи от движение, чрез решаване на комбинаторни задачи и чрез решаване на задачи от математически състезания. Монографията очертава и отчасти решава един значим и добре познат проблем – работата с учениците със специални математически заложби. Ще бъде много полезна не само на учителите по математика, но и на тези, които се занимават с надарени деца в тази трудна сфера.

Има забелязани от доц. Е. Динева **8 цитирания**. Те са от специалисти в областта на методиката, от действащи учители и са на почти всички трудове на кандидата за професор. Това показва, че през целия си научен и академически път доц. Динева е разработвала важни и необходими за практиката и теорията теми и проблеми.

Активна е дейността на доц. Динева и при разработване на научноизследователски проекти, като резултатите са публикувани и са използвани в научните и научно-приложните ѝ публикации. Участвала в 9 проекта, като на 1 от тях е бил и ръководител

Доц. Динева има участия в научни конференции и докладите са ѝ публикувани в реномирани научни издания.

Особено показателни за дългогодишната ѝ работа в областта на методиката на обучението по математика са десетките учебници и учебни помагала по математика, актуализирани и издавани дълги години, по които хиляди ученици в началните класове са формирали своите математически компетентности. Те са съотнесени към учебните програми по математика за съответния клас и са унифицирани за всички действащи и одобрени учебници по математика.

4. Научни приноси

Научните приноси на доц. д-р Евелина Динева са в сферата на обучението по математика в началните класове. Те могат да се диференцират на приноси в различните области – на групово-съревнователната работа в обучението по математика, на математическите способности на учениците от начална училищна възраст и на методиката за усвояване на умения за решаване на текстови задачи в началните класове, както ги е обособил и кандидатът за участие в конкурса. По-съществените приноси във всяко направление са:

1. В областта на системата за групово-съревнователната организация на обучението по математика в началните класове: разработена е

система на групово-съревнователна организация на обучението по математика в началните класове; представена е организацията на работата със стационарни хетерогенни групи за усвояване на учебното съдържание по математика; подбрани са примерни задачи за групова учебна работа в първи – четвърти клас.

2. В областта на математическите способности на учениците от начална училищна възраст: разработени са методически похвати за диагностика и развитие на математически способности чрез различни видове задачи в урока, в задължителноизбираемите и свободноизбираемите форми на подготовка по математика в началните класове; разкрити са възможностите на учебното съдържание по математика в тази насока – аритметичен и геометричен материал, текстови задачи, задачи от комбинаториката и др.; сериозно внимание е обърнато на задачите от математически състезания – направен е опит за класификация на голяма част от тях, като са предложени аритметични методи за решаването им.

3. В областта на методиката за усвояване на умения за решаване на текстови задачи в началните класове: направена е класификация на текстовите задачи от равномерно движение в зависимост от това дали има определена посока на движение или няма и в зависимост от това дали два обекта тръгват едновременно или по различно време; направена е класификация на съставните текстови задачи с две пресмятания, като е предложено разделяне на две големи групи – задачи, които се решават с действията събиране и изваждане и задачи, които се решават с едно или две от действията събиране, изваждане, умножение и деление; разгледани са синтетичният и аналитичният подход за въвеждане на съставни текстови задачи. Дадени са методически указания за последователността на дейностите при двата подхода. Предложена е последователност от дейности за по-доброто усвояване на умения за решаване на съставни текстови задачи с две пресмятания.

Приносите могат да се диференцират и на приноси с научно - теоретичен характер, с научно – образователен характер и с практико-приложен характер.

5. Преподавателска работа

Лекционните курсове на доц. Евелина Динева са както по направлението на обявения конкурс, така и в други свързани области. Като университетски преподавател тя е подготвила курсове по няколко дисциплини за бакалавърски и магистърски програми: Методика на обучението по математика в началните класове; Теоретични основи на математиката; Ранна диагностика на общи и специални способности; Презентационни умения за представяне на учебно съдържание (съдържа електронен самоучител за работа с Power Point 2010); Информационни технологии; Въведение в статистиката.

Едновременно с това е разработила и учебни курсове или цялостни методически единици, включени в платформи за електронно обучение на

студентите от БСУ по: Методика на обучението по математика в началните класове; Ранна диагностика на общи и специални способности; Презентационни умения за представяне на учебно съдържание (съдържа електронен самоучител за работа с Power Point 2010) и Въведение в статистиката.

Доц. Е. Динева е много активна в консултирането на студенти, дипломанти, учители. Особено ползотворна е работата ѝ в участието на квалификацията на учители.

И тъй като става дума за академична длъжност, не мога да не отбележа високите оценки от анкетите със студентите, проведени от отдела по качество за преподавателската работа на доц. Динева. За периода 2012 – 2017 г. преобладаващата част от оценките на студентите за работата на доц. Динева е над 5.80 (при максимална оценка 6), а за методика на преподаване над 3.70 (при максимална оценка 4).

6. Препоръка

Да разработи учебник или учебно помагало по методика на обучението по математика в началните класове, предназначен за студенти и начални учители.

7. Заключение

Научната и преподавателската дейност на доц. д-р **Евелина Димитрова Динева** отговаря изцяло на изискванията, поставени от висшето училище, обявило конкурса, поради което изразявам мнението си, че тя **може** да заеме академичната длъжност „професор” по научната област 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1.3. Методика на обучението по ... (Методика на обучението по математика в началните класове) в Центъра по хуманитарни науки на Бургаския свободен университет и предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват „за” заемането от доц. д-р Евелина Димитрова Динева на академичната длъжност „**професор**” .

22.04.2017 г.

Автор на становището:

(проф. дпн Галя Христовова)